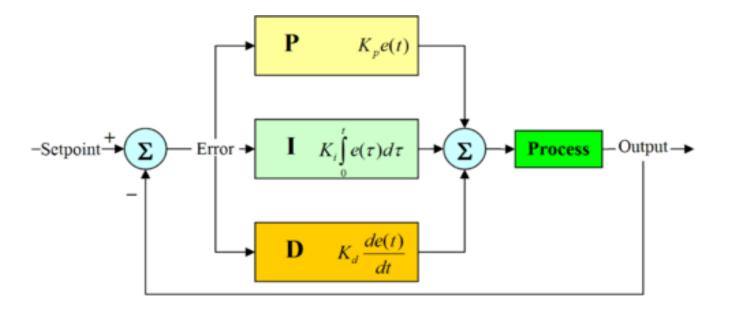
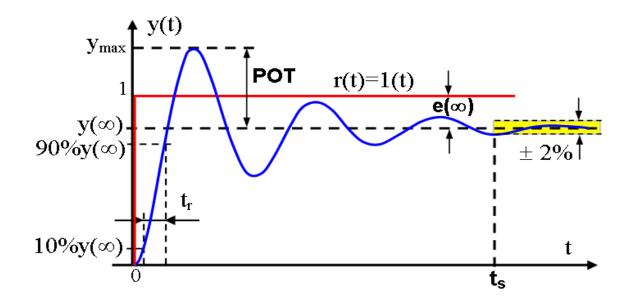
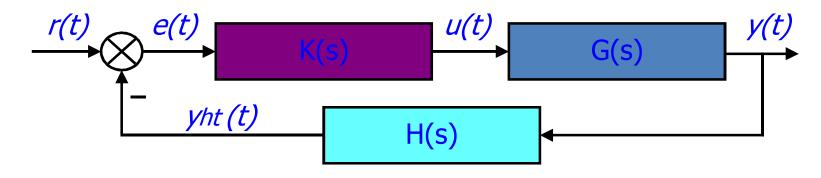
PID CONTROLLER

Mục tiêu điều khiển:

- ♦ Triệt tiêu sai số xác lập.
- ♦ Giảm thời gian xác lập và độ vọt lố.
- Hạn chế dao động.

Chất lượng hệ thống:

Sai số của hệ thống:
$$E(s) = R(s) - Y(s)H(s)$$
$$= R(s) - E(s)K(s)G(s)H(s)$$
$$\Rightarrow E(s) = \frac{R(s)}{1 + K(s)G(s)H(s)}$$

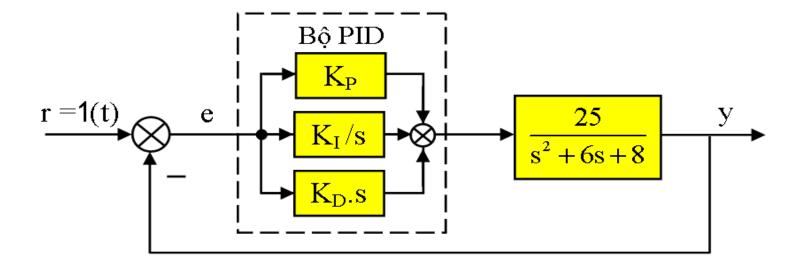
♦ Sai số xác lập:
$$e(\infty) = \lim_{t \to \infty} e(t) = \lim_{s \to 0} s.E(s)$$

- Sai số xác lập không chỉ phụ thuộc vào cấu trúc và thông số của hệ mà còn phụ thuộc vào tín hiệu vào.
- Sai số xác lập phụ thuộc vào số lượng khâu lí tưởng có trong hàm truyền hở G(s)H(s):
  - Hệ không có khâu tích phân : luôn có sai số xác lập.
  - 1 khâu tích phân : $e_{x1} = 0$ với tín hiệu vào là hàm nấc.
  - 2 khâu tích phân : $e_{xl} = 0$ với hàm đốc và hàm nấc.
  - 3 khâu tích phân : $e_{xl} = 0$ với hàm đốc, hàm nắc và hàm parabol.
  - Hệ có n khau tích phân lí tưởng gọi là hệ vi sai bậc n.
- Sai số xác lập :

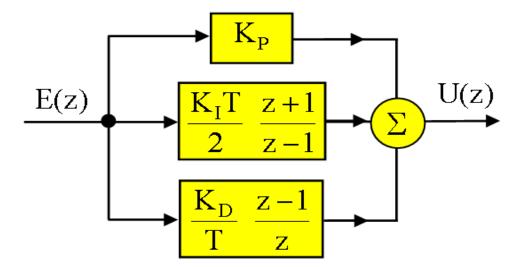
PID (Proportional Integral Derivative Controller):

- Bộ điều khiển hồi tiếp vòng kín được sử dụng nhiều nhất trong công nghiệp.
- ◆ Là sự kết hợp của 3 bộ điều khiển : tỉ lệ, tích phân và vi phân.
- Có khả năng làm triệt tiêu sai số xác lập, tăng tốc độ đáp ứng, giảm độ vọt lố nếu thông số của bộ điều khiển được lựa chọn thích hợp.

Bộ điều khiển PID liên tục:

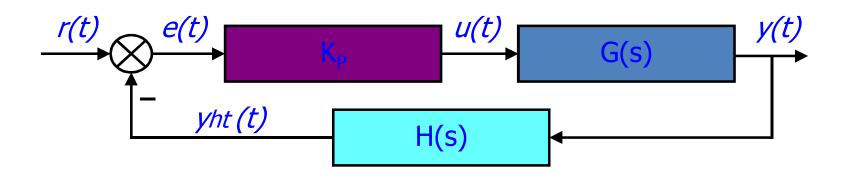

Bộ điều khiển PID số (rời rạc):

Khâu tỉ lệ (Proportional):

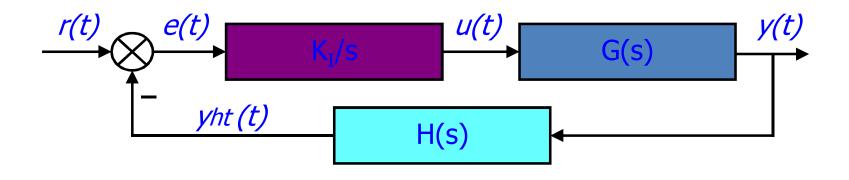
- Hàm truyền : $K(s) = K_P$.
- Đặc tính thời gian : $Y(s) = K_p.G(s).E(s)$.
- Sai số hệ thống: $E(s) = \frac{R(s)}{1 + K_p G(s) H(s)}$

- Kp càng lớn thì tốc độ đáp ứng càng nhanh.
- Kp càng lớn thì sai số xác lập càng nhỏ (nhưng không thể triệt tiêu).
- Kp càng lớn thì các cực của hệ thống có xu hướng di chuyển ra xa trục thực => Hệ thống càng dao động và độ vọt lố càng cao.
- Nếu Kp tăng quá giá trị giới hạn thì hệ thống sẽ dao động không tắt dần => mất ổn định.

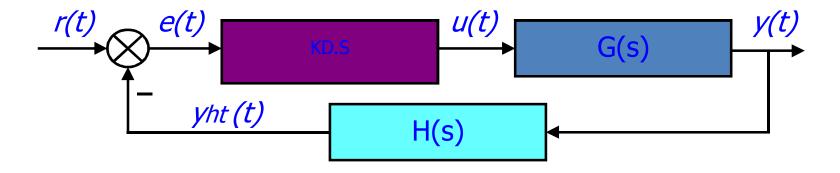
Khâu tích phân (Integration):

- Hàm truyền : $K(s) = K_I/s$.
- Đặc tính thời gian : $Y(s) = K_I \cdot G(s) \cdot E(s) / s$.
- Sai số hệ thống: $E(s) = \frac{s.R(s)}{s + K_I G(s) H(s)}$

- Tín hiệu ngõ ra được xác định bởi sai số.
- ♦ K_I càng lớn thì đáp ứng quá độ càng chậm.
- ♠ K_I càng lớn thì sai số xác lập càng nhỏ. Đặc biệt hệ số khuếch đại của khâu tích phân bằng vô cùng khi tần số bằng 0 => triệt tiêu sai số xác lập với hàm nắc.
- ♦ K_I càng lớn thì độ vọt lố càng cao.

Khâu vi phân (Derivative):

- Hàm truyền : $K(s) = K_{D.}s$.
- Đặc tính thời gian : $Y(s) = K_D.G(s).E(s).s$.

Sai số hệ thống:
$$E(s) = \frac{R(s)}{1 + s.K_D G(s) H(s)}$$

- $\bullet$ K_D càng lớn thì đáp ứng quá độ càng nhanh.
- K_D càng lớn thì độ vọt lố càng nhỏ.
- Hệ số khuếch đại tại tần số cao là vô cùng lớn nên khâu hiệu chỉnh D rất nhạy với nhiễu tần số cao.
- Khâu vi phân không thể sử dụng một mình mà phải dùng kết hợp với các khâu P hoặc I.

Bộ điều khiển PID:

- Kết hợp của ba khâu thành phần.
- ♦ Biểu diễn :

• Cách 1:
$$K(s) = K_P + K_I / s + K_D.s$$

• Cách 2:
$$K(s) = K_P[1 + 1/(T_I.s) + T_D.s]$$

• Cách 3:
$$K(s) = \frac{K_R}{s} (1 + T_1.s)(1 + T_2.s)$$

Các phương pháp tìm thông số PID (Kp, Ki, Kd):

- Chỉnh định bằng tay.
- Phương pháp Ziegler Nichols.
- Chỉnh định dùng phần mềm.
- Cohen-Coon.

Chỉnh định bằng tay:

- ◆ Đặt Ki = Kd = 0. Tăng Kp đến khi hệ thống dao động tuần hoàn.
- Đặt thời gian tích phân bằng chu kỳ dao động.
- Điều chỉnh lại giá trị Kp cho phù hợp.
- Nếu có đao động thì điều chỉnh giá trị Kd.

Phương pháp Ziegler-Nichols:

- Đặt Ki = Kd = 0. Tăng Kp đến khi hệ thống dao động tuần hoàn.
  Đặt giá trị Kp này = Kc
- Do chu kì dao động Pc.

Ziegler–Nichols method			
Control Type	K_p	K_i	K_d
P	$0.50K_c$	-	-
PI	0.45K _c	$1.2K_p / P_c$	-
PID	0.60 <i>K_c</i>	$2K_p / P_c$	<i>K_pP_c</i> / 8

Chỉnh định bằng phần mềm:

- Dùng phần mềm để tự động chỉnh định thông số PID (thực hiện trên mô hình toán, kiểm nghiệm trên mô hình thực).
- Ví dụ dùng giải thuật di truyền (GA) để tìm thông số sao cho sai số đo được nhỏ hơn giá trị yêu cầu.